

OKTATÁSI MINISZTERIUM

SZÓBELI VIZSGATÉTELEK

**33 1499 01 Gyermek- és ifjúsági felügyelő
II.**

A szakmai vizsga szóbeli tantárgyai:

Pedagógia és szabadidőpedagógia
Gyermek- és ifjúságvédelem
Gondozás és egészségügyi ismeretek

Köztes vizsgák

Pszichológia
Gyógypedagógia
Háztartásvezetési ismeretek

A 26/2001. (VII. 27.) OM rendelet alapján a szóbeli tételeket 412/2002. számon kiadom.

2002
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI INTÉZET

Érvényes: 2002. május 16-tól

Pedagógia és szabadidőpedagógia

1. Ismertesse a nevelés fogalmát, célját, feladatait!
Mutassa be a nevelést befolyásoló tényezőket és röviden ismertesse azok szerepét!
2. Ismertesse a nevelési folyamat jellemzőit, az érték fogalmát.
3. Mutassa be a személyiség fejlődését befolyásoló tényezők közül az öröklés és környezet szerepét!
4. Mutassa be a nevelés módszereit, az értékelés jellemzőit és típusait!
5. A nevelés egyéni és közösségi jellege, a közösségalkotás lehetőségei. Ismertesse a gyermek- és ifjúsági felügyelő ezzel kapcsolatos feladatait!
6. Ismertesse a család fogalmát, típusait, funkcióit!
Nevelési stílusok a családban!
7. Ismertesse a csoport és a közösség irányításának, fejlesztésének lehetőségeit és a gyermek- és ifjúsági felügyelő ezirányú feladatait!
8. Ismertesse az átlagtól eltérő gyermekek nevelésének, fejlesztésének lehetőségeit és módszereit (tehetséges gyermek, retardált, lassabban fejlődő és a nehezen nevelhető gyermek)
9. Ismertesse a lakásotthonban a leggyakrabban előforduló nevelési nehézségeket és azok kezelési módját, a gyermek- és ifjúsági felügyelő feladatait!
10. MI a konfliktus? Mutassa be a problémák kezelésének lehetséges módszereit a nevelés folyamatában!
11. Ismertesse a gyermekvédelmi gondoskodásra szoruló csoportok, gyermekek speciális nevelésének kérdéseit és azok jellemzőit! Mutassa be a gyermek- és ifjúsági felügyelő szerepét, feladatait ebben a folyamatban!
12. Ismertesse a gyermekek/ifjak szexuális életre nevelésének területei, azok jellemző jegeit valamint a gyermek- és ifjúsági felügyelő feladatait ezen a területen!
13. Mutassa be a lakásotthoni nevelés különböző tevékenységformáit, azok pedagógiai jellemzőit!
14. Ismertesse az oktatás fogalmát, a nevelés és oktatás kapcsolatát, a tanulásirányítás és szervezés feladatait a lakásotthonban!
15. Ismertesse a szabadidő fogalmát, szerepét, pedagógiai értékét, a szabadidős tevékenységek fajtáit, csoportosítását valamint a gyermek- és ifjúsági felügyelő általános szervezési feladatait!

16. Ismertesse a játék fogalmát, jellemzőit, fajtáit és mutassa be az egyes életkorok legjellemzőbb játékait!
17. Mutassa be a művészeti tevékenységek (irodalmi, zenei, képzőművészeti) feladatait a szabadidős tevékenységek rendszerében valamint a gyermek- és ifjúsági felügyelő ezzel kapcsolatos szervezési feladatait!
18. Mutassa be a mozgás és sporttevékenység típusait, azok szervezésének általános szabályait és lehetőségeit valamint a gyermek- és ifjúsági felügyelő ezzel kapcsolatos feladatait!
19. Ismertesse az intézményen belüli és az intézményen kívüli egyéb szabadidős tevékenységek, programok típusait, azok szervezési feladatait, hatását a gyermekek és ifjak személyiségére (ünnepnapok, színház, múzeum, táborok, stb.)!
20. Mutassa be a gyermekek és ifjak legfontosabb munkatevékenységeit, azok jellemzőit, tervezési, szervezési feladatait, a csoportért végzett munka-tevékenységek fajtáit, jellemzőit valamint azok hatását a gyermekek és ifjak személyiségére!

Gyermek- és ifjúságvédelem

1. Milyen alapelveket fogalmaz meg „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló” 1997. évi XXXI. Törvény?
2. Sorolja fel a gyermekjóléti alapellátás intézményeit és azok feladatait!
3. Sorolja fel a gyermekvédelmi szakellátás intézményeit és azok feladatait!
4. Beszéljen a gyermek jogairól szóló Egyezmény alapelveiről! Soroljon fel néhány fontos gyermeki jogot!
5. Mit ért a gyermekvédelem fogalmán, milyen tényezők határozzák meg egy ország gyermekvédelmét?
6. Sorolja fel azokat a gyermekcsoportokat, akik a gyermekvédelem különös gondoskodására, védelmére szorulnak!
7. Kik azok a gyerekek, akiket hátrányos helyzetűnek nevezünk? (Milyen tényezőkkel írható le a hátrányos helyzet?)
8. Mit ért veszélyeztetett gyermekek és fiatalok fogalmán, milyen veszélyeztető tényezőket ismer?
9. Mit nevezünk a gyermekvédelem háromszintű irányításának? Fogalmazza meg röviden, kinek mi a feladata! (Minisztérium, megyei, fővárosi önkormányzat, helyi, települési önkormányzat)
10. Fogalmazza meg a gyermekotthoni, lakásotthoni nevelés célját, feladatait!
11. Milyen szolgáltatásokat kell biztosítani a gyermekeknek a gyermek- és lakásotthonban?
12. Magatartásproblémák megjelenésének tünetei, okai (agresszivitás, szocializációs zavarok, stb.)
13. Mire kell figyelni a dacos, szorongó, a csoportba nehezen beilleszkedő, agresszív gyerekekkel való foglalkozásnál? Milyen módszerek eredményesek?
14. Antiszocialitás és deviancia fogalma, megnyilvánulási formái
15. Újkori devianciák, újkori veszélyeztető tényezők
16. Sorolja fel a gyermek- és lakásotthonban használatos legfontosabb dokumentumokat, valamint a gyermekfelügyelő feladatait és kötelességeit a dokumentumok vezetésével kapcsolatban (eseménynapló vezetése, titoktartási kötelezettség, stb.)

Gondozás és egészségügyi ismeretek

1. Ismertesse az egészség, betegség, egészségnevelés fogalmát, célját, feladatait!
2. Nevezze meg a természetes és a mesterséges környezet összetevőit!
3. Milyen gondozási folyamatokat ismer? (kisgyermekkor – serdülőkor)
4. Jellemezze a helyes életritmust, napirendet!
Melyek az önkiszolgálásra nevelés feltételei?
5. Sorolja fel az egészséges táplálkozás összetevőit!
6. Ismertesse a fokozott gondozást igénylő gyermekek testi-lelki gondozásának feladatait, teendőit!
7. Ismertesse az öltözködés, tisztálkodás egészségtanát!
8. Melyek a leggyakrabban előforduló fertőző betegségek és a megelőzés lehetőségei?
9. Mutassa be a gyakrabban előforduló emésztőrendszeri és légúti betegségeket!
10. Mutassa be a szem, fül, bőr gyakori betegségeit!
11. A mentálhigiéne fogalma, a szükségletek rendszere.
12. Mutassa be a főbb káros szenvedélyek tüneteit (dohányzás, alkohol, drog), a DADA programot!
13. Ismertesse az elsősegélynyújtás fogalmát, általános szabályait! Az élet-halál jelei.
14. Az újraélesztés ABC-je.
15. Melyek az ájulás, eszméletvesztés okai? Ismertesse az ellátás módjait!
16. Jellemezze a sebek fajtáit, ellátásuk módjait!
17. Sorolja fel a vézéstípusokat, ismertesse ellátásuk módjait!
18. Az áramütés, napszúrás, hőguta, égés, fagyás okozta károsodások, ellátási módjai.
19. Milyen károsodást okoznak a savak, lúgok, a gyógyszer-túladagolás, növényvédőszer, a gázok? Ismertesse a segélyhívás módját, a teendőket – közúti illetve tömeges baleset esetén!
20. Ismertesse a fő kábítószer típusokat, és a hozzájuk kapcsolódó tüneteket!

Pszichológia

1. A pszichológia fogalma és főbb területei.
2. A szocializáció fogalma, folyamata. A szociális tanulás formái: utánzás, azonosulás, szereptanulás.
3. A legegyszerűbb megismerési folyamat az érzékelés – észlelés. Az érzékszervek fejlesztésének lehetőségei.
4. A figyelem fogalma. A figyelem fenntartásának eszközei, és a szándékos figyelem fejlesztése.
5. Az emlékezés fogalma. A játék, a tanulás, emlékezést fejlesztő hatásai.
6. A képzelet fogalma és sajátosságai gyermekkorban: fantáziahazugság és mesetudat.
7. A csoport fogalma és típusai. A szerep és a státusz, szerepkonfliktus.
8. A motiváció jelentősége és a motivált viselkedés. Az akarati cselekvés.
9. Az érzelmek típusai: félelem, szorongás, harag és agresszió. A gyermekotthonban élő gyermek érzelmi élete.
10. A fejlődés fogalma és főbb szakaszai. A fejlődés eltérései, zavarai (akceleráció, retardáció, regresszió).
11. Az anya-gyermek kapcsolat jelentősége a korai szocializációban.
12. Az óvodáskorú gyermek általános jellemzése.
13. A kisiskoláskori fejlődés jellemzői. Érzelmi és akarati élete, szociális kapcsolatainak változása.
14. A serdülő biológiai, pszichés és szociális jellemzői.
15. Az ifjúkor jellemzői. A felnőtté válás évei: pályakezdés, munkahely, családalapítás.

Gyógypedagógia

1. A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, feladata
2. A gyógypedagógia nevelés-oktatás intézményrendszere, együtt-, illetve elkülönített nevelés.
3. A fogyatékoság fogalma, okai általában. A fogyatékosági területek.
4. A különleges (speciális) gondozási, nevelési szükségelt fogalma, értelmezése
5. A látásfogyatékoság és fő ismérvei.
6. A hallásfogyatékoság és fő ismérvei.
7. A beszéd fogyatékoság és fő ismérvei.
8. A mozgásfogyatékoság és fő ismérvei.
9. Az értelmi fogyatékoság és fő ismérvei.
10. A fogyatékos gyermekek családi és intézményes gondozásának, nevelésének jellemzői.
11. A fogyatékos gyermekek szabadidejének szervezési sajátosságai (a fő fogyatékosági területek szerint).
12. Fogyatékos gyermek a csoportban (gondozás, nevelés, együttműködés, kapcsolattartás intézményen belül és kívül).

Háztartásvezetési ismeretek

1. A táplálkozás hatása az emberi szervezetre, a táplálék alapanyagai, a fűszerek típusai.
2. Az étkezéssel kapcsolatos közegészségügyi elvárások. Az étkezés higiénés körülményei.
3. A háztartási munka szervezésének alapfogalmai. A munkaszervezés irányelvei.
4. Baleseti források a háztartásban, a balesetek megelőzése.
5. A speciális étkezési szükségletű gyermekek – ételallergiák, diéták.
6. Az ételmérgezések legfontosabb típusai és azok tünetei. Teendők ételmérgezés esetén.
7. Gazdálkodás a háztartási pénzzel, kiadások, írásbeli bizonylatok, megtakarítások.
8. A háztartásban használatos tartósítási eljárások. A tartósított élelmiszerek tárolása.
9. A főzés munkamenete, konyhatechnikai eljárások.
10. A korszerű konyha új anyagai, a maradék ételek felhasználása.
11. Az egyszerű és alkalmi étrendek, menük összeállítási szabályai.
12. Munkaeszközök, evőeszközök a háztartásban, tálalási, felszolgálási szabályok.
13. A tisztítás és az ápolás kellékei, a tisztítószeres és az ápolószeres használata.
14. A háztartási eszközök ápolása, tisztítandó, ápolandó felületek és tárgyak a lakásban, a munka műveletek sorrendje.
15. A háztartási kisgépek alapvető típusai, biztonságos használatuk.
16. Cserepes dísznövények, vágott virágok és szárazvirágok a lakásban – növényápolás.
17. A szabás-varrás munkaeszközei, kézi és gépi varrás.
18. Az esztétikus környezetkialakítás – lakáskultúra.